

Блінов О. А. Модель впливу факторів діяльності викладача ВНЗ на формування його негативних психічних станів та їх подолання / Актуальні проблеми вищої професійної освіти: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 21-22 березня 2013 р. / За заг. ред. І. В. Лузік, О. М. Акмалдінової. – К. : НАУ, 2013. – С. 16–17.

*Олег Блінов,
к. психол. н., доцент, м. Київ*

Модель впливу факторів діяльності викладача ВНЗ на формування його негативних психічних станів та їх подолання

Діяльність сучасного викладача ВНЗ в переважній більшості здійснюється у стресових умовах. На формування у нього негативних психічних станів впливають як зовнішні так і внутрішні фактори.

До основних зовнішніх факторів належать: несприятливий морально-психологічний клімат у педагогічному колективі; незадовільний рівень заробітної платні; незручний графік викладання навчальних дисциплін; без попереднього повідомлення перевірки занять керівництвом; раптове проведення навчальних занять за відсутніх викладачів чи виконання оперативних завдань керівництва, які вимагають значних працевтрат; «складні» студенти (які мають низький рівень інтелекту, виховання, мотивації до навчання, студенти які поступили навчатися за допомогою родичів, які працюють у ВНЗ, або по протекції впливових чиновників) та ін.

До внутрішніх несприятливих факторів відносяться: хронічна нестача грошей на проживання; невирішені проблеми у сімейному житті людини; стан конфлікту з керівництвом та колегами по роботі; відсутність наукового ступеня і на цій основі невпевненість у майбутньому у зв'язку з загрозою звільнення з роботи; педагогічна та психологічна неспроможність викладача знайти підхід до «складних» студентів; хвороби викладача (але вимушене викладання навчальних дисциплін у зв'язку з особистою чи навчальною необхідністю); негативна установка викладача до викладання навчальної дисципліни у конкретній навчальній групі та інші причини.

Вплив факторів праці викладача може формувати у нього відповідні негативні психічні стани до яких відносяться: стрес, страх, тривожність, фрустрація, агресія, депресія, емоційне вигорання та ін.

Для корекції та ефективного подолання негативних психічних станів можливе використання потенціалу психічної саморегуляції людини. До її методів відносять: елементарні вербальні прийоми створення позитивних емоцій, довільне самонавіяння (метод Куе), прогресивна м'язова релаксація (метод Джекобсона), аутогенне тренування (метод Шульца), аутосугестію, медитацію, аналіз стресу, аналіз зворотного зв'язку та ін.

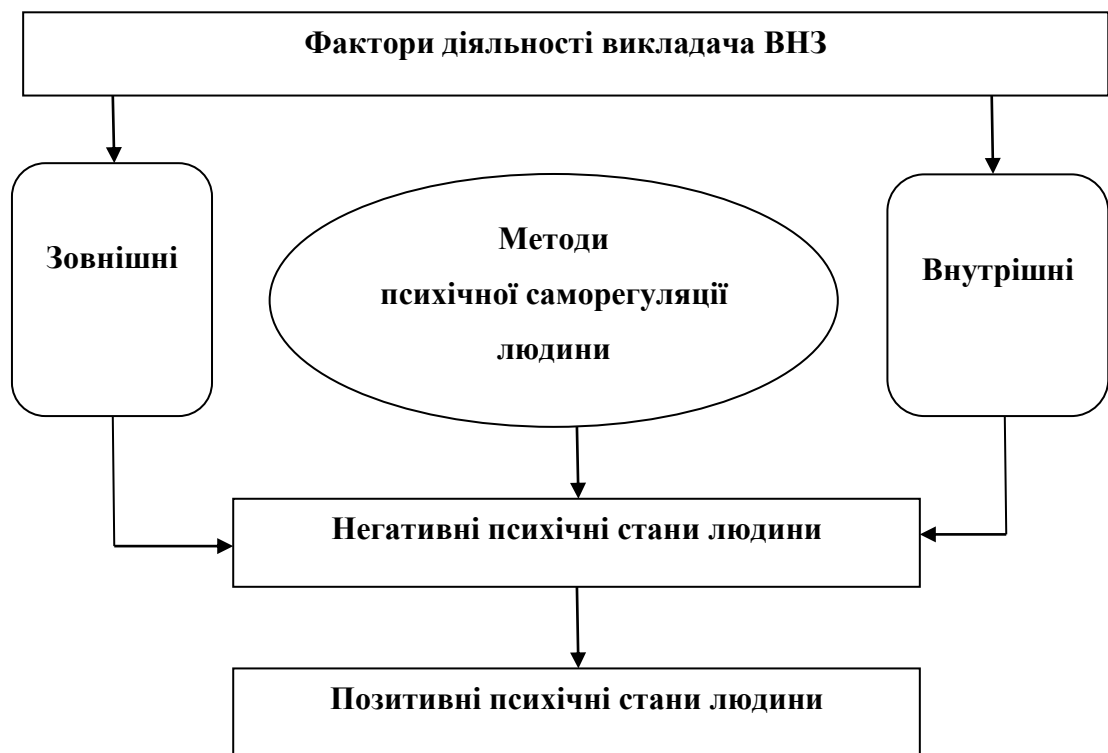

Рис. Модель впливу факторів діяльності викладача ВНЗ на формування його негативних психічних станів та їх подолання